

Маја Пилиповић,
шеф Одсека за
интерну ревизију
Министарства
одбране

ПРЕПОРУКЕ ЗА БОЉИ РАД

12

Одсек за интерну ревизију успостављен је у Министарству одбране 2010. године и директно је везан за министра одбране, што је услов да би могао да функционише по стандардима интерне ревизије

1. фебруар 2014.

Приликом формирања донети су оснивачки акти, Повеља интерне ревизије и Етички кодекс. Повељом је одређено овлашћење и одговорност функције интерне ревизије, а кодексом се промовише етичка култура у професији интерне ревизије.

У Одсеку раде три ревизора у статусу државних службеника – самосталних саветника, а шеф Одсека је виши саветник Маја Пилиповић, саговорница магазина „Одбрана“ о овој мање познатој, али важној функцији у систему одбране.

■ *Најпре нам појасните које врсте ревизије постоје?*

– У Републици Србији постоје три врсте ревизора. Ревизори у Државној ревизорској институцији имају звања државни и овлашћени државни ревизор, који послују на основу *Закона о државној ревизији* и врше ревизију корисника јавних средстава. На челу је генерални државни ревизор Радослав Сретеновић.

Друга врста су ревизори који послују на основу *Закона о ревизији*, раде у друштвима за ревизију и ревизорским кућама као што су „Ernst end Jang“, „Diloiti“ и другим, са звањима самостални, овлашћени и овлашћени–интерни ревизор. Ови ревизори врше ревизију реалног сектора, обучавају се у Комори овлашћених ревизора, која врши и њихову сертификацију.

И трећа врста, у коју спадају и ревизори у Министарству одбране, су овлашћени интерни ревизори у јавном сектору, који раде на основу *Закона о буџетском систему* и *Правилника о интерној ревизији*. Обуку интерних ревизора врши Централна јединица за хармонизацију Министарства финансија. Након обуке, која се састоји од теорет-

ског и практичног дела, ревизори полагају испит и стичу сертификат за звање овлашћеног интерног ревизора у јавном сектору.

■ *На основу чега је успостављена интерна ревизија у Министарству одбране?*

– Споразумом о стабилизацији и придруживању Србија је преузела обавезу да усагласи свој систем са правним тековинама Европске уније. У том смислу Влада се обавезала да код корисника јавних средстава uvede Интерну финансијску контролу (Public Internal Financial Control – PIFC), чији је циљ добро управљање и заштита јавних средстава, без обзира на њихов извор. Ова област се

налази у поглављу 32(.) за вођење преговора о придруживању Европској унији.

За увођење Интерне финансијске контроле Влада је донела *Стратегију развоја интерне финансијске контроле у јавном сектору у Србији*, која је на снази од 2009. до 2014. године. У децембру 2013. министар финансија донео је Одлуку о формирању радне групе за израду нацрта *Стратегије за период 2014–2019*. За члана радне групе именован је и шеф Одсека за интерну ревизију Министарства одбране.

Финансијско управљање и контрола је, такође, основ за примену концепта управљачке одговорности, који подразумева да руководи-

ЕЛЕМЕНТИ ИНТЕРНЕ ФИНАНСИЈСКЕ КОНТРОЛЕ

Финансијско управљање и контрола (ФМС) је систем политика, процедура и активности које успоставља, одржава и редовно ажурира руководиоци организације, а којим се, управљајући ризицима, обезбеђује уверавање у разумној мери да ће се циљеви организације остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин.

Интерна ревизија је саветодавна активност која пружа независно објективно уверавање, са сврхом да допринесе унапређењу пословања организације. Помаже организацији да оствари своје циљеве, тако што систематично и дисциплиновано процењује и вреднује управљање ризицима, контроле и управљање организацијом.

Интерна ревизија је независна од делатности коју ревидира, није део ни једног пословног процеса, односно организационог дела, а у свом раду непосредно је одговорна руководиоцу организације. За јаку интерну ревизију је веома важно да буде развијен систем ФМС, јер процедуре и регистре ризика које доноси тај систем представљају ревизорске трагове за интерне ревизоре.

Централна јединица за хармонизацију (СНУ) је организациони део Министарства финансија, који иницира, координира и прати спровођење прописа везаних за системе финансијског управљања и контроле и интерне ревизије. Спроводи обуку руководиоца и запослених на пословима ФМС и интерних ревизора и врши сертификацију овлашћених интерних ревизора у јавном сектору. Руководиоци ФМС и интерне ревизије корисника јавних средстава једном годишње извештавају СНУ о стању у њиховим јединицама, на основу чега Министарство финансија сачињава Консолидовани годишњи извештај о стању интерне финансијске контроле у јавном сектору у Србији.

оци корисника јавних средстава сносe одговорност за фискалне, управљачке и програмске надлежности које су им пренете. PIFC се углавном односи на финансијски систем, али не и искључиво на њих.

■ *Шта је делокруг рада интерне финансијске контроле?*

– Интерна финансијска контрола састоји се из три елемента. То су Финансијско управљање и контрола (Financial management and control – FMC), Функционално независна, децентрализована интерна ревизија (Internal audit – IA) и Централна јединица за хармонизацију (Central Harmonization Unit – CHU).

Као компонента PIFC представља целокупни систем финансијских и нефинансијских контрола, укључујући и организациону структуру, методе и процедуре и то не само финансијских система, већ и оперативних

и стратешких система организације у јавном сектору.

PIFC обухвата контролно окружење, управљање ризицима, контролне активности, информисање и комуникацију и праћење и процену система. Готово све организационе јединице у Министарству одбране имале су обавезе везано за овај систем да сачине мапе пословних процеса за све активности и да врше идентификацију, процену и решавање ризика, који су веома битни за интерну ревизију.

■ *Какав је однос између интерне ревизије и Државне ревизорске институције?*

– Однос између интерне и екстерне ревизије је за сада на нивоу радне групе која се повремено састаје и разматра питања од заједничког интереса. Наиме, Државна ревизорска институција и Министарство финансија успоставиле су радну групу ради развоја билатералне сарадње. Члано-

ве те радне групе представља и одређени број интерних ревизора, међу којима је и шеф Одсека за интерну ревизију Министарства одбране.

У новембру 2013. године радна група је организовала радионицу на тему „Узорковање, оцена ризика и извештавање у ревизији“.

■ *Које су разлике између интерне и екстерне ревизије?*

– То ће се најбоље схватити ако наведемо позицију и послове интерног и екстерног ревизора.

Интерни ревизор је запослен у организацији, одговара за свој рад руководиоцу организације, његова активност је саветодавна и додаје вредност организацији, унапређујући њену активност. Интерни ревизор врши ревизију система, континуирано прегледа активност и помаже у остваривању циљева организације побољшавајући управљање ризиком, интерне контроле и процесе управљања.

Екстерни ревизор је независан од руководства организације, он уверава у истинитост и објективност финансијских извештаја и ревидира податке из финансијских извештаја периодично.

■ *После организационих и нормативних промена, да представимо конкретне активности интерне ревизије у Министарству одбране?*

– Разноврсне су области које интерни ревизори ревидирају: планирање и припрема буџета, извештавање и рачуноводство, јавне набавке, плате, приходи, информациони системи али и други нефинансијски системи. С обзиром на то и на веома сложену организацију Министарства одбране, ревизорима су потребни велико искуство и знање, због чега имају обавезу сталног обучавања и усавршавања.

Интерна ревизија своје активности заснива на стратешком трогодишњем плану, на основу кога се доноси годишњи план рада. Основ да доношење планова рада су ризици и

због тога је ревизорима битно да систем ФМС буде развијен. Све организационе јединице Министарства одбране имале су обавезу да, на основу *Стратегије управљања ризицима у Министарству одбране*, сачине регистре оперативних ризика, а посебна радна група је израдила Регистар стратешких ризика у Министарству. Поред Регистра ризика, интерни ревизори су приликом израде планова рада користили ове године и План интегритета, то јест, самопроцене министарства на изложеност ризицима.

■ *Шта је крајњи резултат ваше конкретне активности и какве обавезе из тога проистичу?*

– Крајњи резултат интерних ревизора је ревизорски извештај у коме су наведе препоруке за побољшање система који је ревидиран. Препоруке се налазе у акционом плану за примену препорука који потписује руководилац субјекта ревизије, у коме даје свој коментар на

препоруку, одређују лице или организациону јединицу која је задужена за примену препоруке и рок примене препоруке.

Након истека рока примене препорука, субјект ревизије је обавезан да достави извештај о спроведеним препорукама. Некада се деси да се субјект ревизије не сложи са датим препорукама и у том случају прихвата на себе одговорност од могућег ризика и евентуалних последица које се могу десити.

Ревизорски извештаји се достављају министру на знање, где нарочито скрећемо пажњу на препоруке које субјект ревизије није прихватио.

■ *У чему је разлика између вашег рада и инспекција и контрола?*

– Рекла бих да ревизори на један фин начин указују на слабости у системима и конструктивним саветима дају помоћ ради унапређења пословања. По стандардима интерних ревизора, ми смо дужни да са емпатијом приступамо субјекту ревизије, за разлику од контрола и инспекција које немају тако „мек приступ“ и које приступају наредбодавно.

Сам поступак интерне ревизије траје најмање двадесет радних дана, а код већих система и до два месеца. То у поређењу са временом које је потребно инспекторима да изврше једну инспекцију (10 до 15 дана) значи да је нама потребно више времена да извршимо ревизију. Разлог због чега је то тако су алатке које користе интерни ревизори, а које служе за документовање свих активности, процедура и доказа.

Важно је на крају напоменути да ревизори не учествују у активностима за превазилажење слабости на које су указали приликом давања препорука. Такође, не учествују ни у изради процедура, зато што би то био сукоб интереса. ■

Раденко МУТАВЦИЋ

РЕВИЗИЈА СВРСИСХОДНОСТИ

Државна ревизорска институција први пут спроводи пилот ревизију сврсисходности, чији је предмет управљање службеним возилима директних буџетских корисника Србије. Предмет њиховог интересовања је и Министарство одбране, тако да у марту очекујемо први извештај сврсисходности у Србији.

РЕВИЗИЈЕ И ПРЕПОРУКЕ

Одсек за интерну ревизију Министарства одбране до сада је извршио 14 ревизија, где је на уочене слабости дао 159 препорука за унапређење пословања субјекта ревизије.

У прошлој години извршено је седам ревизија и дата је 81 препорука. У Рачуноводственом центру Сектора за буџет и финансије дате су препоруке везане за евидентирање књиговодствених промена, у Војној штампарији на јавне набавке, Управи за међународну војну сарадњу на донације, Управи за општу логистику на планирање и припрему буџета, Логистичком батаљону Гарде на јавне набавке, Управи за кадрове на остваривање права из радног односа и у Дирекцији за имовинско-правне послове препоруке су дате на канцеларијско пословање.